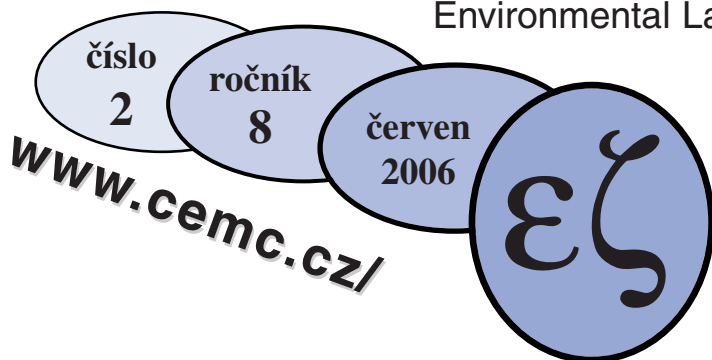

Environmentální značení

Environmentálne označovanie

Environmental Labelling

OBSAH:

Editorial	1
Zelený týden	1
Novinky z agentury pro ekologicky šetrné výrobky	2
„Květinka“ jako nástroj při veřejných zakázkách	2
Příklad druhého typu environmentálního prohlášení.....	3
Konference o společenské odpovědnosti firem	6
Konference EMICO 2006 a Továrna budoucnosti	7

Editorial

Vážení čtenáři, toto číslo Environmentálního značení věnujeme základním informacím o environmentálním labelingu a také několika odlehlejšími tématy, která patří do širší „rodiny“ integrované výrobové politiky a svým záběrem ji i přesahují.

Na novou zprávu o postupu českého programu Ekologicky šetrný výrobek naváže komentář k vlastnímu prohlášení II. typu České informační agentury životního prostředí (CENIA), informace o tématu sociální odpovědnosti a o „Továrně budoucnosti“.

Sociální odpovědnost není nové téma, ale v poslední době dochází k jeho širší artiklaci. Nyní je akcentováno nejen svými tradičními propagátory (velkými „osvícenými“ společnostmi a jejich asociacemi, spotřebitelskými organizacemi a odbory), ale CSR (Corporate Social Responsibility) se stalo tématem řady konferencí pořádaných nebo zaštiťovaných Evropskou komisí, generálním ředitelstvím komisaře Špidly, evropským sdružením CSR, řadou konzultantů a výzkumných organizací.

Poslední a nikoli nevýznamnou je v této oblasti práce mezinárodní organizace ISO

a jejich členů (mezi které patří i Český normalizační institut – ČNI) na normě ISO 26 000.

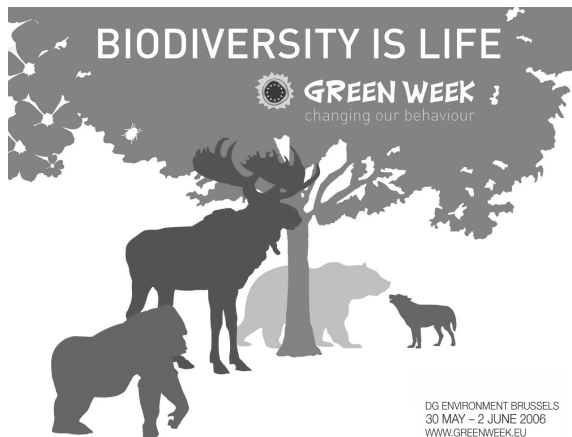
V dubnu 2006 publikovalo ISO brožuru „Participate in the development of ISO 26000: The International Standard on Social Responsibility“ (je k dispozici v elektronické formě na adrese: <http://www.iso.org/sr>).

V dubnu byl ve Vídni workshop o vývoji mezinárodní normy o sociální odpovědnosti spoluorganizovaný ÖN (Rakouským normalizačním institutem).

Třetího plenárního zasedání Pracovní skupiny „Sociální odpovědnost“ (WG SR) se 15. – 19. května 2006 v Lisabonu zúčastnilo 320 expertů z 55 zemí a 26 mezinárodních organizací. Z ČR se této práci účastnily Ing. Eva Štejflová a MVDr. Marta Micolásková. Předsedou WG SR je pan Jorge E.R. Cajazeira nominovaný ABNT z Brazílie a místopředsedou pan Mr. Staffan Söderberg, nominovaný SIS ze Švédska. Předpokládá se, že tato necertifikační norma bude vydána v prvním čtvrtletí roku 2009.

Věříme, že nabízené informace Vás inspiroují, že Vás tato témata osloví a že se s nimi postupně budeme setkávat i ve „velkých“ ekonomických a technických magazínech.

MUDR. Roman Vyhnanek,
Národní vzdělávací fond

Zelený týden – Green week

V Bruselu proběhl „Green Week“ (zelený týden) tentokrát věnovaný tématu biodiversity, na jehož zahájení promluvil i prezident Havel. V rámci sekce věnované biodiverzitě a přírodě jako zdroji pro rozvoj ekoturismu a značení prezentoval Ing. Tomáš Kazmierski z REC ČR regionální značky pro původní výrobky z Beskyd, Krkonoš a Šumavy („local brands“ na území Natura 2000 – www.domaci-vyroby.cz).

V rámci tohoto týdne proběhlo i předávání několika cen

- Školní soutěže v kresbě a videoproduci (kde byly na 3. místě oceněna děvčata z Domažlic)
- Evropského týdne mobility, kde se vítězem stalo město Kodaň (na dalších místech byla oceněna Budapešť a Koprivnica z Chorvatska. Mezi nominovanými byly i České Budějovice.

- Podnikatelské ceny životního prostředí, kde byly vyhlášeny čtyři kategorie:
  - Management (vítěz cateringová firma SOTRAL z Itálie)
  - Výrobek (spoluvítězové výrobce levných větrných elektráren „pro domácí použití“ Windsafe ze Skotska a výrobce „městského“ insekticidu bez organických rozpouštědel DTS OABE z Baskicka)
  - Technologický proces (vítěz Volkswagen za linku zpracovávající i zbytek po dekompozici autovraků)
  - Mezinárodní spolupráce (spoluvítězové iD-L z Nizozemí za uvedení módních výrobků využívajících plastických tašek nashromážděných sběrači v indickém Dílí a YIT Rakenus za první PPP projekt v Rusku, který dobudoval a bude provozovat ČOV Sankt Petěrsburk Jihozápad).

Ale o tom všem podrobněji možná až příště.

(RV)

Novinky z Agentury pro ekologicky šetrné výrobky News from the Environmentally Friendly Products Agency

Od začátku května se opět rozšířila škála výrobních kategorií, ve kterých mohou výrobci využít jako dalšího marketingového nástroje ekoznačku. Celkem je tak v národním programu ekoznačení zahrnuto nyní již 43 výrobních skupin a 2 skupiny určené službám. Jako nejnovější přibyla kritéria pro obuv a pro ložní matrace. V obou těchto kategoriích mají výrobci možnost získat i ekoznačku EU a to na základě splnění stejných podmínek, která platí pro ekoznačku „Ekologicky šetrný výrobek“.

Podobná situace se stejnými kritérii v národním i nadnárodním programu ekoznačení panuje také u služeb.

Toho využil pražský hotel Adalbert a 25. dubna mu byly obě ekoznačky slavnostně předány na tiskové konferenci v prostorách hotelu v areálu břevnovského kláštera. Kromě předávajícího ministra životního prostředí RNDr. Libora Ambrozka se jí zúčastnil i převor břevnovského kláštera Prokop Siostrzonek. Hotel Adalbert se tak zařadil mezi cca 50 certifikovaných ubytovacích zařízení po celé Evropě a získal druhou ekoznačku EU, udělenou v České republice. Že se podařilo prosadit myšlenku ekoznačení u vedení hotelu je důkazem toho, že kritéria v této kategorii jsou sice mimořádně obsáhlá, ale lze jim vyhovět. Především to ale dokládá, že pokud tuto myšlenku vezme za svoji management ubytovacího zařízení, získává tím hotel, penzion, či jiné ubytovací zařízení, jedinečný prostor pro prezentaci a zviditelnění se na trhu.

Konferenční prostory hotelu Adalbert byly využity pro seminář, který Agentura pro ekologicky šetrné výrobky pořádala společně se společností ENVIROS. Tento seminář byl určen všem provozovatelům turistických ubytovacích zařízení i dalším zájemcům o informace z této oblasti. Cílem bylo především přiblížit kritéria a způsoby, jakými se s nimi lze vypořádat a také představit přínosy, které může ekoznačka v této oblasti přinést.

Pokrok byl dosažen i v oblasti tzv. „zelenání státní správy“. Agentura měla možnost prezentovat tento přístup úřadů a různých státům, krajem či obcí zřizovaných organizací k ochraně životního prostředí na konferenci Národní sítě zdravých měst „Ekologicky šetrný provoz úřadu“ ve Vsetíně. Účastníkům byl představen národní program ekoznačení, význam ekologicky šetrných výrobků i Usnesení vlády ČR č. 720/2000 (ze dne 19. července 2000 k návrhu podpory rozvoje prodeje a užívání ekologicky šetrných výrobků). Byla také navázána spolupráce s velkoobchodem s kancelářským zbožím Mefisto, který nechal vyrobit speciální nabídkové letáky s výrobky, označenými ekoznačkou a informacemi o ekoznačení. S těmi se byli seznámeni i úředníci ze Strakonice, Tábora a Jindřichova Hradce, pro které Agentura připravila semináře na podobné téma.

V polovině dubna proběhlo v Bruselu další zasedání Rady EU pro ekoznačení. Hlavní projednávané téma byla revize a schvalování revidovaných kritérií pro půdní substráty a „zlepšovače“ půdních vlastností. V průběhu zasedání se sešla i pracovní skupina pro

Hosté mají možnost třídit odpad přímo na pokojích hotelu Adalbert.
Foto: J. Kašpar

Ministr životního prostředí RNDr. Libor Ambrozek a ředitel hotelu Adalbert Ing. Filip Kühnel spolu nakrojili slavnostní dort. Foto: J. Kašpar

spolupráci, které předsedá český odpovědný orgán pro ekoznačení. Diskuse byla věnována především blížící se revizi Nařízení ES č. 1980/2000 (Regulation (EC) No 1980/2000 of the European Parliament and of the Council of 17 July 2000 on a revised Community eco-label award scheme). Hlavní snahou při revizi nařízení bude především pružnější a rychlejší proces při sestavování nových výrobních kategorií. Zároveň bude brán ohled na splnitelnost kritérií v rámci jednotného trhu a zviditelnění ekoznačky EU mezi spotřebiteli.

Mgr. Adéla Princová
CENIA, česká informační agentura životního prostředí
Agentura pro ekologicky šetrné výrobky

„Květinka“ jako nástroj při veřejných zakázkách

The Flower as a tool of the Green Public Procurement

Na konferenci o „zelených“ veřejných zakázkách – nakupování (Green Public Procurement – GPP) ve Štýrském Hradci (Graz) byly představeny příklady využití Květinky (the Flower) evropského ekoznačení Evropskou komisí při obstarávání hygienického papíru, barev a čistících prostředků.

Na září tohoto roku je připravováno speciální zasedání odpovědných orgánů ekoznačení z jednotlivých členských zemí EU s experty GPP. Předmětem jednání budou možnosti využívání ekoznačení při veřejných zakázkách.

Příklad druhého typu environmentálních prohlášení

The Example of the Second Type of Environmental Declarations

Summary

CENIA (Czech Environmental Information Agency) issued an environmental declaration type 2 (self-declaration) with the reference to ISO EN 14021. A pilot evaluation of the declaration was made against requirements of ISO EN 14021 and principles of ISO EN 14020.

V úvodníku minulého čísla Environmentálního značení jsem přislíbil vrátit se k publikovanému environmentálnímu prohlášení 2. typu vydanému organizací CENIA, České informační agentury životního prostředí.

Rozhodnutím ředitele CENIA bylo s účinností od 1. 2. 2006 vydáno vlastní environmentální prohlášení:

Činnosti a odborné informační služby CENIA, české informační agentury životního prostředí jsou zajišťovány a poskytovány zodpovědně s ohledem na životní prostředí.

Prohlášení je dostupné na internetových stránkách organizace a je doprovázeno dalšími kontaktními atd. informacemi a výčtem úkolů na podporu prohlášení.

Podnětem pro tuto reflexi vydaného environmentálního prohlášením byl konkrétní dotaz, se kterým se na mne obrátil jeden z odborníků v oblasti dobrovolných environmentálních nástrojů.

Dotaz:

„Rád bych se zeptal na Váš názor týkající se prohlášení CENIA ohledně jejich environmentálně příznivého chování, které CENIA vydala jako vlastní environmentální tvrzení podle ISO 14021 – viz http://www.cenia.cz/www/webapp.nsf/webitems/TZ_06012006. Beru to jako dobrý počín, nicméně přemýšlím, jestli to opravdu ve shodě s normou je. Článek 5.3 zakazuje používání tvrzení, které environmentální prospěšnost naznačují – jak je doslova uvedeno – „zešíroka“. Což by formulace „zodpovědně s ohledem na životní prostředí“ i mohla splňovat. Na druhou stranu je jasné, že když se prohlášení nevztahuje k výrobku, nýbrž ke službám, tak se nějaká jasná, konkrétní formulace hledá těžko. Navíc je prohlášení doprovázeno vysvětlujícím textem obsahujícím informace, které CENIA dle sdělení kontaktního pracovníka může dokladovat.

Jaký je na to Váš názor?“

Odpověď:

I já se raduji, že to někdo zkusil. Vaše zamyšlení nad všeobecností prohlášení je však, podle mého mínění, na místě. Nejde o žádný závazný přečin, ale myslím, že je to příležitost, aby autorům (vyhlašovatelům) mohla být poskytnuta inspirující kritická odezva, ale zároveň i pochvala za odvahu zkusit vydat environmentální prohlášení tohoto typu.

Domnívám se, že vyhlašvatel si přesně nedefinoval, co chce tvrdit – tedy cíl a předmět tvrzení. Jeho prohlášení se váže dominantně na „výrobu“ – činnosti a poskytování informační služby, ale již ne na produkt – což jsou v případě informační agentury *informační služby* resp. *informace*. Jde tedy spíše o prohlášení o systému environmentálního managementu resp. o úkolech, které budou při zavádění systému a jeho uplatňování plněny (neboť jsou ředitelem přikázány). Nic proti tomu, ale nemělo by to být v duchu závazku do budoucna, ale ve formě tvrzení, že to tak je (a bylo) a že je to doložené, ověřitelné atd. V případě takového druhu vyhlášení (o systému managementu a environmentálních aspektech činnosti organizace) bych doporučil každému, ať se pokusí to co nejvíc naplnit požadavky na prohlášení podle EMAS¹ (požadavky podle přílohy III – Prohlášení o stavu životního prostředí), nebo požadavky na podávání environmentálních zpráv podle metodik např. GRI (Global Reporting Initiative) nebo připravované normy ISO 14063 k environmentální komunikaci.

Vydané prohlášení Cenia se podle mého názoru váže výhradně na „výrobu“ a „prodej“ – poskytování informační služby, ale již ne na vlastní obsah této služby, tj. na informace jako produkt.

K zběžnému posouzení prohlášení 2. typu je možno použít jednoduchou tabulku (viz *tabulky 1 a 2*) s požadavky podle ISO 14021 a 14020. Jde v podstatě o kontrolní seznam („checklist“), nikoli o validaci či ověření (ať 1., 2. nebo 3. stranou), které by se muselo provést podle řádné auditní osnovy. Tato nebo podobná posuzovací tabulka může posloužit pro vlastní kontrolu vyhlašovatelem, nebo jako úvodní posouzení sporných, pochybných či nesprávných prohlášení, nebo pro posouzení dobrovolně zaslanych prohlášení v orgánu typu rady, výboru, pracovní skupiny pro II. typ environmentálních prohlášení“, která by se mohla stát součástí zastřešujícího Národního programu environmentálního značení.

¹ NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (ES) č. 761/2001, ze dne 19. března 2001 o dobrovolné účasti organizací v systému řízení podniků a auditu z hlediska ochrany životního prostředí (EMAS)

Tabulka 1 Porovnání obsahu environmentálního prohlášení typu 2, vydaného CENIA s ustanoveními normy ČSN ISO 14021 (EN ISO 14021)

Ustanovení normy ČSN ISO 14021 (články)	Výrok	Komentář
4 Cíle vlastních environmentálních tvrzení Všeobecným cílem environmentálního značení a prohlášení je, aby pomocí ověřitelných, přesných a nezavádějících informací o environmentálních aspektech výrobků nebo služeb, podpořily poptávku a nabídku těch výrobků a služeb, které způsobují menší zátěž na životní prostředí, a tím stimulovaly potenciál pro neustálé, trhem řízené, zlepšování životního prostředí.	A	Prohlášení se váže pouze na „výrobu“ a „prodej“ služby, ne na službu a její součásti (informace) jako produkt.
5 Požadavky týkající se všech vlastních environmentálních tvrzení		
5.1 Obecně	NR	
5.2 Vztah k ISO 14020 Kromě požadavků této mezinárodní normy se musí použít zásady stanovené v normě ISO 14020. Tam, kde tato mezinárodní norma poskytuje konkrétnější požadavky než ISO 14020, je nutno se řídit těmito konkrétnějšími požadavky.		Viz separátní tabulka 2
5.3 Nejasná nebo neurčitá tvrzení	A	Je použita formulace „činnosti... a služby... jsou zajišťovány a poskytovány zodpovědně s ohledem na životní prostředí“ Doloženo úkoly k ekologizaci úředního provozu.
5.4 Tvrzení typu „bez ...“	NR	
5.5 Tvrzení udržitelnosti	AA	Není předkládáno, tj. vyhovuje doporučení normy.
5.6 Použití vysvětlujících prohlášení	A	Výčet úkolů v rozhodnutí ředitele k ekologizaci úředního provozu je pouze nepřímou podporou tvrzení.

<p>5.7 Specifické požadavky</p> <p>a) musí být přesná a nezavádějící;</p> <p>b) musí být doložená a ověřená;</p> <p>c) musí se týkat určitého výrobku a musí být používána pouze v odpovídajících souvislostech nebo uspořádáních;</p> <p>d) musí být prezentována způsobem, který jasně ukazuje, zda se tvrzení týká celého výrobku, nebo pouze součástky (dílu) nebo obalu, nebo určitého prvku služby;</p> <p>e) musí být specifická (charakteristická) ve vztahu k environmentálnímu zlepšení, kterého se tvrzení týká;</p> <p>f) nesmí být přeformulována za použití různých termínů k vyvolání dojmu o mnohonásobném přínosu z jedné jediné environmentální změny;</p> <p>g) nesmí nechtěně vést k mylnému pochopení;</p> <p>h) musí být pravdivá nejen ve vztahu ke konečnému výrobku, ale rovněž musí brát v úvahu všechny náležité aspekty životního cyklu výrobku, tak aby mohl být identifikován potenciál zvýšení jednoho dopadu v procesu snižování druhého dopadu;</p> <p>i) musí být prezentována způsobem, který nevyvolává dojem, že výrobek je schválen nebo certifikován nezávislou organizací – třetí stranou, v případě, že tomu tak není;</p> <p>j) nesmí, ať přímo nebo ve svém důsledku, naznačovat environmentální zlepšení, jestliže takové zlepšení neexistuje. Ani nesmí přehánět význam environmentálního aspektu výrobku, ke kterému se tvrzení vztahuje;</p> <p>k) byť by tvrzení bylo formálně pravdivé, nesmí být vyhlášeno, jestliže by ho zákazníci mohli mylně pochopit nebo je zavádějící tím, že byly opominuty významné údaje;</p> <p>l) musí se vztahovat k environmentálním aspektům, které buď existují nebo se pravděpodobně mohou vyskytnout během života výrobku;</p> <p>m) musí být prezentovány způsobem, který jasně naznačuje, že environmentální tvrzení a vysvětlující prohlášení by měla být chápána společně. Vysvětlující prohlášení musí mít rozumný rozsah a musí být v rozumné vzdálenosti od environmentálního tvrzení, které doprovází;</p> <p>n) jestliže je vydáváno srovnávací tvrzení o environmentální nadřazenosti nebo zlepšení, musí environmentální tvrzení být přesná a musí objasňovat základ pro srovnání. Environmentální tvrzení musí obzvláště brát zřetel na to, jak dávno bylo případného zlepšení dosaženo;</p> <p>o) jestliže jsou založena na již předem existujících, ale předtím nezveřejněných aspektech; musí být prezentována způsobem, který nepovede k tomu, že si zákazníci, potenciální zákazníci a uživatelé mohli myslet, že tvrzení je založeno na současném výrobku nebo úpravě procesu;</p> <p>p) nesmí být vydávána, jestliže jsou založena na nepřítomnosti přísad nebo rysů, které nikdy nebyly spojovány s danou výrokovou kategorií;</p> <p>q) musí se týkat oblasti, ve které se odpovídající environmentální aspekt vyskytuje.</p>	<p>A</p> <p>A</p> <p>A</p> <p>A</p> <p>A</p> <p>AA</p> <p>A</p> <p>A</p> <p>AA</p> <p>A</p> <p>A</p> <p>A</p> <p>A</p> <p>A</p> <p>NR</p> <p>NR</p> <p>AA</p> <p>A</p>	<p>Environmentální aspekty produktu – informační služby resp. informace jako produkt nejsou zahrnuty. Mezi nepřímé aspekty by mohla patřit úspora medií (web prostoru, papíru/publikací, času) při dokonalejším systému aktualizací, upgradu....</p> <p>Podrobné uvedené úkoly a opatření nejsou v přímé odkazové souvislosti na tvrzení.</p>
<p>5.8 Používání značek pro environmentální tvrzení</p>	<p>NR</p>	
<p>5.8.5 Motivy přírodních objektů</p>	<p>NR</p>	
<p>5.9 Další informace nebo tvrzení</p>	<p>NR</p>	
<p>5.10 Specifické značky</p>	<p>NR</p>	
<p>6 Požadavky na hodnocení a ověřování tvrzení</p>		
<p>6.1 Odpovědnosti vyhlášovatele tvrzení Vyhlášovatel musí být zodpovědný za vyhodnocení a opatření údajů nezbytných pro ověření vlastního environmentálního tvrzení.</p>	<p>AA</p>	<p>Kladem je uvedení kontaktní osoby, zpracovatele, gestora, schvalovatele a účinnosti.</p>
<p>6.2 Spolehlivost metodiky hodnocení</p>		
<p>6.2.1 Před vyhlášením tvrzení musí být provedena vyhodnocující měření, aby se dosáhlo spolehlivých a opakovatelných výsledků nezbytných k ověření tvrzení.</p>	<p>N</p>	<p>Vzhledem k tomu, že se vlastně vyhláší závazek do budoucna, chybí doklad – ověření, že deklarované činnosti a opatření existují a byla vyhodnocena.</p>
<p>6.2.2 Vyhodnocení musí být plně zdokumentováno a dokumentace musí být k dispozici u vyhlášovatele k nahlédnutí pro účely poskytnutí informací na něž se odkazuje v článku 6.5.2. To musí být možné po dobu, po kterou je výrobek na trhu a po přiměřenou dobu poté, přičemž do úvahy se bere životnost výrobku.</p>	<p>N</p>	<p>Chybí, mohlo by být naplněno např. informací (nabídkou) pro příjemce prohlášení, že doklady tvrzení (vč. jeho vyhodnocení) jsou k nahlédnutí, případně, že mohou být ověřeny zájemcem (druhou stranou) nebo třetí stranou.</p>

Vysvětlivky: AA – Splňuje zcela; A – Splňuje částečně; N – Nesplňuje; NR – není relevantní; NA – neanalyzáno

Tabulka 2 Porovnání obsahu environmentálního prohlášení typu 2, vydaného CENIA se zásadami environmentálního značení normy ČSN ISO 14020 (EN ISO 14020)

Ustanovení normy ČSN ISO 14020 (články)	Výrok	Komentář
1 4 Obecné zásady		
4.2 Zásada 1 „Přesnost, ověřitelnost, relevance a neklamavost“	A	Vzhledem k tomu, že se prohlášení nevztahuje k produktu (informaci, informační službě) nelze v plnosti ověřit.
4.3 Zásada 2 „Nevytvoření překážek obchodu“	AA	Vytváření překážek mezinárodnímu obchodu není v případě environmentálních informací relevantní.
4.4 Zásada 3 „Opora ve vědecké metodice“ (vědeckost)	A	Informace na podporu tvrzení jsou evidentně shromažďovány obvyklými statistickými a organizačními metodami, metodika není uvedena.
4.5 Zásada 4 „Dostupnost a poskytnutí informací“	AA	Je uvedena kontaktní osoba, adresa, gesce, odsouhlasení, účinnost.
4.6 Zásada 5 „Všechny aspekty životního cyklu“	N	U produktu – informací – nezohledněno.
4.7 Zásada 6 „Nebránit inovacím“	A	Deklarovaná opatření na podporu prohlášení se dominantně týkají environmentálních aspektů provozu organizace a zjevně nebrzdí inovace.
4.8 Zásada 7 „Omezení administrativní náročnosti“	NA	
4.9 Zásada 8 „Otevřené konsultace“	NA	
4.10 Zásada 9 – „Dostupnost uživatelům“	AA	Věřejné vyhlášení, umístěno na webové stránce.

Vysvětlivky: AA – Splňuje zcela; A – Splňuje částečně; N – Nesplňuje; NR – není relevantní; NA – neanalyzováno

Připouštím, že řada výše uvedených hodnocení (anotovaných výroků) a komentářů je subjektivní, ale věřím, že pro vyhlášovatele pojednávaného environmentálního tvrzení nebudou brány jen jako kritika, ale zejména jako příležitost k další diskusi.

RNDr. Zdeněk Suchánek
zdeneksuchanek@seznam.cz

Činnosti a odborné informační služby CENIA, české informační agentury životního prostředí jsou zajišťovány a poskytovány zodpovědně s ohledem na životní prostředí.

Vyhlášení vlastního environmentálního tvrzení CENIA

podle ČSN ISO 14021 Environmentální značky a prohlášení – Vlastní environmentální tvrzení (typ II. environmentálního značení) bylo přijato
Rozhodnutím ředitele č. 02-2006

Účinnost od: **1. 2. 2006**

Rozsah působnosti: **CENIA, česká informační agentura životního prostředí**
Schváleno dne: **1. 2. 2006**

Tímto rozhodnutím:

XXIII. Vyhláši vlastní environmentální tvrzení CENIA ve znění:

„Činnosti a odborné informační služby CENIA, české informační agentury životního prostředí, jsou zajišťovány a poskytovány zodpovědně s ohledem na životní prostředí.“

II. Ukládám všem vedoucím zaměstnancům v co nejkratším termínu seznámit všechny jimi řízené zaměstnance s tímto Rozhodnutím.

III. Ukládám všem zaměstnancům důsledně dodržovat ustanovení Příkazu ředitele CENIA č. 03-2005 o ekologizaci úředního provozu a průběžně plnit úkoly vyplývající z následujících doplňujících opatření přijatých na podporu vlastního environmentálního tvrzení CENIA:

V oblasti snížení spotřeby papíru

- Elektronizaci úředního provozu
- Uvádění výzvy ke zvážení nezbytnosti tisku v mailech CENIA - doporučená forma: **Zvažte, prosím, zda je nutno tuto zprávu vytiisknout! Šetřeme naše životní prostředí!**
- Využívání oboustranného tisku přednastaveného v tiskárnách a kopírkách CENIA

V oblasti hospodaření s energií

- Využívání dílčích částí stropního osvětlení chodeb a místností podle označených vypínačů
- Postupnou výměnu žárovek za úsporné kompaktní zářivky v těch prostorách CENIA, kde je to vhodné

Zpracovatel: **Petr Saifrid**

Gestor: **Ing. Rut Bízková**, ředitelka úseku hodnocení a publikace
Schvalovatel: **Ing. Jiří Hradec**, ředitel CENIA

- Omezení (podle možnosti) vytápění chodeb
- Vypínání spotřebičů (PC, monitorů) v mimopracovní době
- V oblasti preference označených výrobků při nakupování
- Prověření smluv s dodavateli, v jejichž rámci může být rozšířeno užívání ekologicky šetrných výrobků v CENIA v letech 2006-2007
- Vytvoření systému nákupních preferencí

V oblasti školení a výchovy, zvyšování uvědomění zaměstnanců

- Seznámení zaměstnanců s vlastním environmentálním tvrzením CENIA, výchova na téma naplňování jednotlivých opatření a motivování k návrhům dalších opatření na podporu vlastního environmentálního tvrzení

V oblasti propagace environmentálně příznivého provozu a opatření v CENIA

- Vytvoření informační tabule v budově CENIA
- Spolupráci s médii
- Označování používaných obálek z recyklovaného papíru logem „Ekologicky šetrný výrobek“ (využitím razítka vyrobeného k tomu účelu)

Odborným gestorem pro oblast environmentálně příznivých opatření v CENIA je úsek hodnocení a publikace.

Kontaktní osobou pro oblast environmentálně příznivých opatření v CENIA je Petr Saifrid.

Ing. Jiří Hradec
ředitel

Konference o společenské odpovědnosti firem

Corporate Social Responsibility conferences

Summary

Two young experts share their experience with CSR conferences co-organised and supported by EC DG Employment and Social Affairs. Concept of CSR is commented, and selected conference presentations are mentioned.

Koncept společenské odpovědnosti firem („Corporate social responsibility“ – CSR) je mezi podnikateli i veřejností dosud relativně málo známý. Zřejmě je to i tím, že pro tento koncept zatím neexistuje obecně přijímaná definice a proto se může zdát, že nemá konkrétní vymezení. V čem CSR spočívá? Z řady definic zde uvedeme dvě:

- **World Business Council for Sustainable Development, 1997:** CSR je kontinuální závazek podniků chovat se eticky a přispívat k ekonomickému růstu a zároveň se zasazovat o zlepšování kvality života zaměstnanců a jejich rodin, stejně jako lokální komunity a společnosti jako celku.
- **Evropská unie, Zelená kniha 2001:** CSR je dobrovolné integrování sociálních a ekologických hledisek do každodenních firemních operací a interakcí s firemními stakeholdery (zajímavé osoby či skupiny uvnitř a v okolí firmy – patří sem zákazníci, zaměstnanci, akcionáři, obchodní partneři, dodavatelé, zástupci státní správy a samosprávy v místě působení, zájmová sdružení a neziskové organizace a případně i další).

Společensky odpovědná firma je orientována na dlouhodobé cíle a usiluje nikoliv o maximální, ale optimální zisk. Zohledňuje potřeby vnitřního a vnějšího prostředí a snaží se pozitivním postojem, konkrétními praktikami a programy přispět k udržitelnému rozvoji a zlepšení stavu ve společnosti z hlediska nejen ekonomického růstu, ale i sociálních a environmentálních aspektů. CSR je součástí podnikatelské strategie firmy, která je formulována a uplatňována z úrovně jejího nejvyššího vedení.

Na první pohled se CSR může jevit jako nadstandardní přístup, který si mohou dovolit jen velké a bohaté firmy se silnou pozicí na trhu. Je pravda, že podniky, které bojují o přežití na tuto dimenzi skutečně pomýšlet nemohou. Na druhou stranu CSR se může pro nově vznikající firmu stát součástí budování její konkurenční výhody. Společensky odpovědné chování přináší firmě řadu výhod a zisků, většinou nefinančního charakteru, a to např. zvýšenou loajalitu a produktivitu zaměstnanců, možnost přilákat a udržet si kvalitní pracovníky, budování reputace, větší transparentnost, posílení důvěryhodnosti, pevnější vztahy s obchodními partnery, větší přitažlivost pro investory, zmenšení nákladů na risk management, atd.

Evropská komise, generální ředitelství zaměstnanosti, sociálních záležitostí a rovných příležitostí se problematikou CSR dlouhodobě zabývá, realizuje průzkumy a v rámci osvětové kampaně pořádá řadu konferencí a seminářů.

Jedna z těchto konferencí, nazvaná „*Corporate Social Responsibility in Enlarged Europe*“ se uskutečnila dne 20.2. 2006 v Bruselu.

Účastníci konference ještě před zahájením obdrželi výsledky průzkumu o smýšlení podnikatelů o tématu CSR („What does business think about Corporate social responsibility?“), který byl proveden na přelomu let 2004 a 2005 v Estonsku, Litvě, Lotyšsku, Polsku, Maďarsku a na Slovensku. Průzkum vyhodnotil výsledky dotazníkového šetření mezi vybranými 150 firmami z každého státu. Konference se zabývala výsledky průzkumu a své názory v ní prezentovalo celkem 14 řečníků převážně z výše uvedených zemí. Dopolední blok konference byl nazván „postoje k CSR a praktiky jejich uplatňování v nových členských státech“, odpolední blok byl zahájen přednáškami na téma „kulturní a ekonomické podmínky k uplatnění CSR v rozšířené Evropě“ a posléze přešel k dialogu a debatě mezi řečníky a publikem.

Jak poznamenal v zahajovacím úvodu komisař pro sociální věci Vladimír Špidla, CSR může např. v Čechách navazovat na systém Tomáše Bati a některé podniky, ať velké či malé, uplatňují jisté praktiky CSR, aniž o tom vědí nebo aniž o to označují jako CSR. Koncept společenské odpovědnosti

obecně naráží na nedostatek důvěry jednotlivých subjektů a obtíže při navázání partnerství s veřejnou sférou. Škoda jen, že český komisař, na rozdíl od všech ostatních řečníků, jako jediný nehovořil anglicky. Mnoho posluchačů strávilo velkou část jeho vystoupení seřizováním naslouchadel a hledáním překladu z češtiny. Nezachytili tak většinou podstatu jeho sdělení.

Dopolední blok zahájil profesor Witold Orłowski z Varšavské technické university. Ve své prezentaci se zabýval rozdíly v podmínkách k uplatnění CSR u firem v nových členských státech oproti starším členům EU. Jako nejvýznamnější zmínil menší vyspělost tržního prostředí, menší zkušenosti firem, nižší výši příjmů a slabé veřejné instituce. Dále uvedl, že z hlediska vývoje firmy a jejich cílů je v počátečním období krátkodobým cílem firmy přežít, ve druhém stádiu je cílem zvyšovat konkurenceschopnost. Do této chvíle je pro firmu koncept CSR pocítován jako nežádoucí a zatěžující. Až ve třetím stádiu, kdy je cílem firmy růst a dlouhodobější výhled, firma začíná uvážovat a může realizovat praktiky CSR.

Z průzkumu postojů oslovených firem vyplývá, že by jim v realizaci konceptu CSR pomohly nebo by je více motivovaly tyto aspekty:

1. daňové pobídky
2. rozpoznání partnerů
3. posílení místních samospráv
4. dialog s občanskou veřejností a zájmovými sdruženími
5. reforma pracovního práva.

Piotr Mazurkiewicz, polský specialista CSR ze Světové banky ve své prezentaci poznamenal, že koncept CSR může paradoxně připomínat poměry plánované ekonomiky, jakýsi nový obrat zpět k praktikám socialismu, kdy nebylo cílem firmy realizovat zisk, ale zabezpečovat potřeby společnosti. Nynější stav podniků v nových členských zemích by se dal většinou charakterizovat jako pasivní postoj. Aktuálně však společenská angažovanost může být příležitostí firmy vyniknout, ukázat svoji vyspělost. Problémem zůstává malé povědomí širších vrstev o CSR.

Lyra Jakuleviciene z Litvy (Business Leaders Forum) ve svém projevu zdůraznila, že motivace firem k realizaci CSR je dlouhodobý proces, jehož nejdůležitější složkou je osvěta, následně uvědomění si změny role firmy ve společnosti a ochota realizovat další kroky, programy a praktiky a budovat důvěru. K tomu může pomoci např. hledání a prezentace lokálních šampiónů v CSR, podpora odborů, spolupráce s profesními sdruženími, ale i ustanovení, či posílení kapacity mezisektorových organizací a partnerství, boj proti korupci, zvyšování transparentnosti, rozšiřování projektů public-private partnership (spolupráce veřejného a soukromého sektoru).

Prezentace Heather Elms, ředitelky Center for the Social Foundations of Business na Central European University, se věnovala tématu podnikové etiky, která je základem konceptu CSR. Uvedla, že etika je nutnou součástí podnikání. CSR není charita, nedá se zúžit na marketingové aktivity nebo public relations, ale měla by vycházet z poslání firmy, jádra podnikatelské strategie. To znamená, že musí být iniciována vrcholovým managementem a uplatňována shora postupně na všech úrovních podnikatelských činností a aktivit firmy. Základní podmínkou je etický postoj managementu každého podnikatelského subjektu. Dalším úkolem je též posílení odpovědnosti tzv. stakehoders.

Z odpoledního programu byly nejzajímavějšími aspekty diskuse tyto závěry řečníků:

- CSR je jistý způsob uvažování, jehož základem je uvědoměním si odpovědnosti firmy vůči širší společnosti.
- Neexistuje obecný model, který by bylo jednoduše možné přenést dál a aplikovat, ani organizovat jeho zprostředkovatele.
- Důležité je začínat od drobných aktivit a sledovat potřeby okolí.
- Uplatnění CSR není možné podmiňovat daňovými úlevami.
- Právě dobrovolnost konceptu CSR může firmě zajistit jedinečnost.
- Stát nemůže iniciovat CSR, ale může jí napomoci bojem proti korupci.
- Standardy CSR by pomohly koncept lépe uchopit a proto bude vytvořena norma ISO.
- Udržitelnost a ekologické otázky jsou součástí CSR stejně jako sociální záležitosti.
- Dobrymi indikátory uplatňování CSR jsou zejména pracovní právo, pracovní vztahy, dialog ve firmě, investice do neziskového sektoru – zájmových sdružení, školství, kultury, pozornost a péče o znevýhodněné osoby.

Prezentace z konference, závěry výše citovaného průzkumu a další dokumenty a informace o konceptu společenské odpovědnosti firem je možné získat na webových stránkách http://europa.eu.int/comm/employment_social/soc-dial/csr/060220_cover_en.html.

Druhá z konferencí se konala v Bruselu začátkem dubna 2006 s názvem „*Corporate Social Responsibility Reporting*“.

Cílem této konference bylo seznámit její účastníky s novými trendy a vývojem zpráv o CSR v Evropě, vč. nových členů EU. Vystoupila zde řada odborníků prezentujících, jak by tyto zprávy měly být napsány a jaké náležitosti by měly obsahovat. Zároveň bylo poukázáno na příklady vypracovaných zpráv od různých společností.

Velice zajímavá byla prezentace paní Jennifer Iansen – Rogers (představitelky National and International CSR Reporting Development). Tato prezentace byla zaměřena na nové trendy ve vypracování zpráv o CSR popsané analýzou dvou souborů – zprávy 250 korporací (G250) a 100 společností (N100) ze 16 zemí. Skupina N100 je tvořena vzorkem různých sektorů odvětví např. finanční elektrotechnický, automobilový, obchodní, potravinářský, chemický, farmaceutický. Všechny zprávy zahrnují environmentální, ekonomické a sociální prvky. Nově se ve zprávách objevují:

- vztahy s dodavateli
- vládní podpora
- informace stakeholderům
- publicita.

Prezentace Paula Scotta, ředitele CorporateRegister.com, specialisty na zprávy o CSR v Evropě, poskytla zajímavé statistické údaje týkající se studií o CSR, například počet zpráv podle zemí EU – nejvíce Velká Británie 1500 a na předposlední příčce Česká republika s počtem přibližně 10 zpráv za rok.

Ač se CSR zprávy vypracovávají od roku 1992 u nás to bylo poprvé až v roce 1998. Jediným pozitivem pro nás může být pochvala za nejlepší souhrn CSR internetových stránek v anglickém jazyce.

Na této konferenci byly zároveň předány ceny za nejlepší zprávy o CSR firmám uplynulého roku 2005. Hodnocení proběhlo na základě vybraných kritérií (významnost, hodnověrnost, srozumitelnost, jasnost, účetnictví, dokazatelnost, celkový dojem), která hodnotila vybraná komise. Nejlepší zpráva o CSR byla udělena společnosti Rabobank Group (Holandsko), zejména pro její obsáhlost a úplnost informací, poskytnutí cest vedoucí k přístupu k informacím a zaměření na kategorie jako jsou zaměstnanci, zaměstnavatelé, dodavatelé, společnost, integrita. Cenu převzalo vedení firmy s poděkováním všem, kteří se na této zprávě podíleli. Cena pro nejlepší vzestup vypracování zprávy byla udělena společnosti z Velké Británie BT Group plc. Tato zpráva ukazuje jak výborné, tak stinné stránky společnosti, kterých bylo dosaženo. Tuto cenu převzali též vedoucí pracovníci firmy, při jejich proslovu byla zřejmá satisfakce z obdržené ceny. Třetí cena bylo uznání (pochvala) pro udržitelnost zprávy. Cenu získala společnost Memo AG (Německo), kterou převzala pověřená pracovnice (bližší nespecifikované pozice) firmy, která odmítla vyslovit poděkování a proslov. Co by za tu čest leckterá česká firma dala...

Ing. Iva Křemenová
Ing. Lenka Schreckková
projektové manažerky

Národní vzdělávací fond, o.p.s. Praha

Konference EMICO 2006 a Továrna budoucnosti EMICO Conference 2006 and Factory of tomorrow

Summary

Several conferences were organized under the Auspices of Austria's EU presidency. The results of International Conference on Environmental Management and Innovation held on April 28 and 29, 2006 in Vienna Imperial Palace are presented (www.eu-emico2006.at). The main interest of author was laid down on section Sustainable Product Development and the programme Factory of Tomorrow.

V rámci rakouského předsednictví Evropské unie se v prvním pololetí roku 2006 uskutečnil celý cyklus prestižních konferencí tématicky zaměřených na životní prostředí a udržitelný rozvoj.

Jedním z prioritních politických témat Evropské unie jsou inovace a technologie, proto se ve dnech 28. – 29. dubna 2006 konala mezinárodní konference Environmentální management a inovace (EMICO), která následovala po dvou předcházejících konferencích: Síť systému environmentálního účetnictví (The Environmental Management Accounting Network) ve dnech 26.-27. dubna ve Štýrském Hradci (Graz) a konference EMAS 2006 – vzdělávání a trénink ve školách (EMAS Conference 2006 – Education and Training in Schools) dne 27. dubna 2006 na vídeňské radnici.

Na naše poměry bylo neobvyklé, že cyklus konferencí společně připravila rakouská ministerstva – Ministerstvo dopravy, inovací a infrastruktury, Ministerstvo zemědělství, lesnictví, životního prostředí a vodního hospodářství a Ministerstvo školství. Velkou předností z pohledu účastníka byl fakt, že tato kvalitně obsazená konference byla díky státním dotacím a sponzorům osvobozena od obvyklých konferenčních poplatků. Navíc díky příznivé geografické vzdálenosti využilo těchto výhod několik českých odborníků a proto mohl vzniknout tento článek.

Konference EMICO 2006

Hlavním poselstvím setkání bylo upozornit na problematiku udržitelného rozvoje a globální ekonomiky, které by měly vést k jevu rozpojení (decoupling), kdy při zvyšování ekonomického růstu dochází ke stagnaci resp. poklesu spotřeby (přírodních) zdrojů.

Cílem konference bylo prezentovat současné znalosti v oblasti environmentálního managementu a inovací včetně rakouského přínosu EU a světu.

„Aplikace principů udržitelnosti přispívá k dosažení prosperity a kvality života v dlouhodobém měřítku. Orientace směrem k udržitelnosti nepřispívá pouze k odlehčení životnímu prostředí, ale otevírá zcela nové příležitosti pro ekonomiku. Ulehčuje rozvíjet inteligentnější a efektivnější řešení a produkty splňující naše potřeby a zároveň uspořit energie, suroviny a náklady.“

Plenární část konference EMICO

Čestný úvod připadl paní Hazel Henderson, světoznámé futuristce, která je autorkou řady publikací (www.hazelhenderson.com). Z důvodu jejich zdravotních komplikací byla její přednáška „Strategie udržitelnosti v 21. století“ přenášena z USA do Rakouska formou videokonference. Připomněla současný fakt, že 55% zdrojů spotřebovává světová továrna – Čína. V diskusi uvedla, že jednou z cest pro prosazení udržitelnosti jsou setkávání významných osobností např. konference Forum 2000 v Praze. Potvrdila také stejnou zkušenost jako máme my v Česku, a to, že v soukromých médiích v USA je také těžké prosadit nekomerční téma udržitelného rozvoje.

Pan Reto Ringger, zakladatel společnosti Sustainable Asset Management – SAM Group, prezentoval příspěvek „Udržitelné strategie evropského průmyslu.“ Uvedl, že některé společnosti již nyní identifikují a řídí rizika v oblasti udržitelnosti a vložené investice do udržitelnosti se jim vrátí. Na základě rostoucího zájmu investorů založila společnost SAM Group finanční fond Sustainable Water Fund (Euro), který neustále roste. Ocenil slibnou cestu Kalifornie, která v USA rozvíjí program podpory čistých technologií – Cleantech, za vydatné politické podpory guvernéra Arnolda Schwarzeneggera, rakouského rodáka.

Jednání v sekcích

Mezi hlavní témata konference v sekcích byla zařazena problematika udržitelných systémů řízení (Sustainable Management Systems), včetně EMAS, reporting a environmentálního účetnictví (Sustainability Reporting and Environmental Accounting). Cíleným zájmem autora byla paralelní sekce Rozvoj udržitelných produktů a inovací (Sustainable Product Development and Innovation) s prezentací programu na podporu inovací a udržitelnosti – Továrna budoucnosti (Factory of tomorrow).

Sekce Rozvoj udržitelných produktů (Sustainable Product Development)

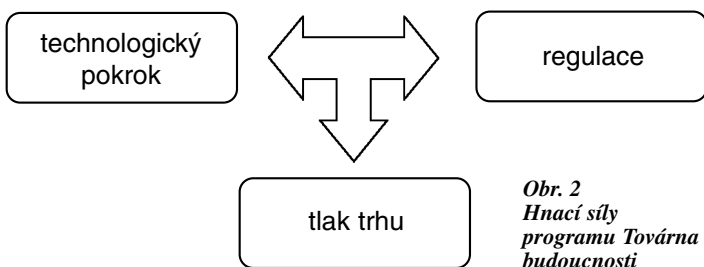
Továrnu budoucnosti, rakouský program k rozvoji udržitelných produktů, představil pan Hans-Günther Schwarz (*obr. 1*), zástupce rakouského Ministerstva dopravy, inovací a technologií (BMVIT), které připravilo 5 letý výzkumný a technologický program technologie udržitelného rozvoje „Továrna budoucnosti“ směřuje k nulové produkci odpadů a emisí (rakouská strategie Zero emissions/Zero waste). Program míří vysoko, k maximálnímu

benefitu s minimální spotřebou zdrojů a minimálním dopadem na životní prostředí. Jedním z ohnisek výzkumného programu jsou udržitelné výrobní produkty a environmentální účetnictví.

Program byl zahájen v roce 2000. Předkládané projekty jsou hodnoceny mezinárodní jury, která vybírá projekty na základě předem definovaných kritérií. Aktivita podporované programem jsou orientované zejména na vytváření inovativních přístupů, na základní výzkum, aplikovaný výzkum a vývoj. Na pilotní a demonstrační projekty bylo zaměřeno zejména druhé kolo zahájené v roce 2002. Zároveň měly tyto „majáky“ sloužit jako model v mezinárodním měřítku. Podmínky účasti a výsledky jsou zveřejněny na stránce FABRIKder-Zukunft.at. Hnacími silami programu jsou na jedné straně technologický pokrok a tlak trhu a na druhé straně regulace ze strany státu viz *obr. 2*.

Obr. 1 Hans-Günther Schwarz prezentuje program Továrna budoucnosti

Obr. 2 Hnací síly programu Továrna budoucnosti

Hnací síly programu

Některé z podpořených projektů již byly oceněny Cenou ekodesignu Rakouska, která je každoročně vyhlašována.

Reflexi 10 let rozvoje udržitelných výrobků a designu, prezentoval Martin Charter, ředitel Centra pro udržitelný design, University College for Creative Arts, Velká Británie. Připomenul rapidní ekonomický růst Číny a Indie, přičemž otázky produktové politiky a ekodesignu jsou v obou zemích v počáteční fázi rozvoje.

V Evropě vidí další rezervy v kombinaci nástroje Product Service Systems – PSS (systémy výrobek – služba). Tento nástroj je totiž závislý na

nastavení celého systému. Systémové řešení se musí zaměřit na potlačení negativních a posílení povzbuzujících aspektů (ekonomické, etické, sociální apod.) v celém dodavatelském řetězci. Jako nejlepší cesta pro posílení udržitelnosti je podle jeho názoru rozvoj veřejných zakázek. Dosud rozšířené systémy mezi spotřebiteli „business to business“ (B2B) by se měly modifikovat na systémy produktů/trhů „business to government“ (B2G).

Míňa Halme z Helsinky School of Economics prezentovala zatím nelehký proces zapojení aktérů a inovativního obchodního modelu na podporu udržitelnosti (Stakeholder involvement and innovative business models for sustainability). Použila ilustrativní příklady aplikace eko-efektivních služeb (výrobek-slужba) ve Finsku: energetické a materiálové služby a služby domácnostem. V oblasti služeb domácnostem vznikla síť ELIAS s více než 400 členy převážně malými a středními podniky, více informací lze nalézt na: www.sustainable-homeservices.com.

Na závěr probíhala posterová sekce a multimediální představení úspěšných projektů programu Továrna budoucnosti. Vybrané příklady projektů:

- > Nový postup tkaní a výroby obalů na bázi přírodních materiálů
- > Ekologicky šetrná impregnace vinutí generátoru u větrných elektráren
- > Výroba olejů, vonných esencí a abraziv z pecek jádrového ovoce
- > Zelená biorafinérie – zbytkových využití produktů
- > Vybrané aplikace solární energie v průmyslu
- > Inovativní chladicí emulze na bázi přírodních produktů

Závěrem

Konference poukázala na mnoho problémů a řada otázek zůstává otevřená. Je zapotřebí nejen přicházet s eko-efektivními inovativními produkty, ale prosazovat inovativní obchodní modely pro jejich vyšší uplatnění na trhu.

Neformální diskuse s evropskými aktéry ekodesignu ukázala, že Česká republika je sice daleko za nejvyspělejšími zeměmi (Rakousko, Velká Británie, Nizozemsko, skandinávské země), ale celkově patří ČR k evropskému průměru.

Česká republika by se měla do těchto struktur zapojit a minimálně uvažovat o podobné akci v rámci českého předsednictví v roce 2009. Snad bude to té doby co prezentovat!

*Ing. Jiří Vavřínek, vedoucí projektů DHV-CR, spol. s r. o.
jiri.vavrinek@dhv.cz*

Redakční rada – Editorial Board:

Ing. Immo Bellman	RNDr. Zdeněk Suchánek
Ing. Emília Boďová (Slovensko)	(šéfredaktor)
Ing. Jana Lukešová	Ing. Jiří Študent
Ing. Květoslava Remtová, CSc. (redaktorka)	(zástupce vydavatele)
RNDr. Miroslav Rusko (Slovensko)	Ing. Marie Tichá
	MUDr. Roman Vyhnánek (redaktor)

Content:

Editorial	1
Green week	1
News from Czech Ecolabelling Agency	2
The Flower as a tool of the Green Public Procurement	2
Example of II. Type of Environmental Declaration	3
CSR Conferences	6
EMICO 2006 Conference and Factory of Tomorrow	7

Zpravodaj **Environmentální značení** vychází jednou za čtvrt roku jako příloha časopisu **Environmentální aspekty podnikání**

Vydavatel: České ekologické manažerské centrum, výkonný ředitel Ing. Jiří Študent

Šéfredaktor: RNDr. Zdeněk Suchánek

Redaktoři: Ing. Květoslava Remtová, CSc., MUDr. Roman Vyhnánek

Adresa redakce: Environmentální značení c/o CEMC, P.O.Box 161, 100 31 Praha 10, tel: 274 78 44 16-17, fax: 274 77 58 69, e-mail: ems@cemc.cz, <http://www.cemc.cz/>

Registrace: MK č.j.: E 8169

ISSN: 1212-4761

Náklad: 1000 ks

Cena: samostatně neprodejné

Za věcnou správnost příspěvků ručí autoři, příspěvky nemusí nutně vyjadřovat názory redakce. Nevýžádané rukopisy se nevracejí. V případě nezbytné potřeby jsou články redakčně kráceny.

Grafická úprava, sazba, zlom a repro: Petr Martin – AGEMA, tel. 224 919 478, Praha 2, Lípová 4, e-mail: agema@cmail.cz